

Total No. of Printed Pages—8

2 SEM TDC POBM 4 (G/S) (N/O)

2 0 2 0

COMMERCE

(General/Speciality)

Course : 204

(Principles of Business Management)

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

(New Course)

Full Marks : 80

Pass Marks : 24

1. তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

Answer the following questions :

(a) বৈজ্ঞানিক পৰিচালনাৰ জনক কোন ? 1

Who is the father of scientific management?

(b) অধীনস্থ কৰ্মচাৰী আৰু বিষয়াৰ সম্পৰ্কৰ সংখ্যা নিৰ্ধাৰণৰ 1

Graicunas ৰ সূত্ৰটো লিখা।

Write the Graicunas's formula to ascertain the number of subordinate-superior relationship.

- (c) পৰিচালনাত 'আদেশৰ একত্ৰীকৰণ' মানে কি ? 1
What is meant by 'unity of command' in management?
- (d) প্ৰণোদিতকৰণ তত্ত্বত প্ৰয়োজনীয়তাক কেইটামান ভাগত বিভক্ত কৰা অনুপ্ৰেৰণাত্মক সূত্ৰটোৰ উদ্ভাৱক কোন ? 1
Who developed the motivation theory which classifies the needs in hierarchical order?
- (e) কোন ধৰণৰ সাংগঠনিক গাঁথনিত 'দলনেতা' শব্দটো ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে ? 1
The term 'Gang boss' is used in which type of organization structure?
- (f) নিয়ন্ত্ৰণত বিচ্যুতি মানে কি ? 1
What is deviation with reference to controlling?
- (g) এখন ভাল পৰিকল্পনাৰ দুটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা। 2
Mention two features of a good plan.

2. তলত দিয়া যি কোনো চাৰিটা প্ৰশ্নৰ চমু উত্তৰ লিখা : $4 \times 4 = 16$
Answer briefly any *four* of the following questions :

- (a) হাৰ্জবাৰ্গৰ প্ৰণোদনৰ তত্ত্ব সম্পৰ্কে এটি টোকা লিখা।
Write a note on Herzberg theory of motivation.

- (b) কাৰ্যভিত্তিক সংগঠনৰ ধাৰণাটো বৰ্ণনা কৰা ।
Describe the concept of functional organization.
- (c) বিষয় হিচাপে পৰিচালনাৰ অৰ্থ ব্যাখ্যা কৰা ।
Explain the meaning of management as a discipline.
- (d) আনুষ্ঠানিক আৰু অনানুষ্ঠানিক সংগঠনৰ অৰ্থ ব্যাখ্যা কৰা ।
Explain the meaning of formal and informal organization.
- (e) সিদ্ধান্ত গ্ৰহণৰ কৌশল সম্পৰ্কে এটি টোকা লিখা ।
Write a note on techniques of decision making.
- (f) ধনাত্মক নেতৃত্ব সম্পৰ্কে লিখা ।
Write on positive leadership.

3. (a) পৰিচালনা চিন্তাধাৰাৰ বিকাশ সম্পৰ্কে সংক্ষিপ্ত বৰ্ণনা কৰা । 14
Describe briefly the development of management thoughts.

অথবা / Or

(b) পৰিচালনাৰ 'অৱস্থা সাপেক্ষ তত্ত্ব'ৰ এক বৰ্ণনা দাঙি ধৰা । 14
Describe the 'contingency approach' of management.

4. (a) পৰিকল্পনা কি? আধুনিক ব্যৱসায় জগতত পৰিকল্পনাৰ গুৰুত্ব ব্যাখ্যা কৰা। 4+10=14

What is planning? Explain the importance of planning in modern business world.

অথবা / Or

- (b) উদ্দেশ্যধৰ্মী পৰিচালনা মানে কি বুজা? ইয়াৰ সুবিধা আৰু অসুবিধাবোৰ ব্যাখ্যা কৰা। 4+10=14

What do you mean by management by objectives? Explain the advantages and limitations of it.

5. (a) সংগঠন প্ৰক্ৰিয়াৰ বিভিন্ন পদক্ষেপসমূহ বৰ্ণনা কৰা। 14
- Describe the various steps in the process of organization.

অথবা / Or

- (b) 'পৰিচালনাৰ বিস্তৃতি' কি? পৰিচালনাৰ কাৰ্যকৰী বিস্তৃতিক প্ৰভাৱান্বিত কৰা উপাদানসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 4+10=14

What is 'span of management'? Explain the factors which affect an effective span of management.

6. (a) "নেতৃত্ব হৈছে এক গতিশীল আৰু ধাৰাবাহিক প্ৰক্ৰিয়া।" মন্তব্যটো আলোচনা কৰা। 14

"Leadership is a dynamic and continuous process." Discuss the comment.

অথবা / Or

- (b) পৰিচালনীয় নিয়ন্ত্ৰণ কি? নিয়ন্ত্ৰণ প্ৰক্ৰিয়াৰ বিভিন্ন পদক্ষেপসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 4+10=14

What is managerial control? Explain the various steps in the process of control.

(Old Course)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

1. তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশ অনুসৰি উত্তৰ লিখা :

Answer the following as directed :

- (a) CPM ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা। 1

Write the full form of CPM.

- (b) উদ্দেশ্যধৰ্মী পৰিচালনা এক অবিৰত প্ৰক্ৰিয়া।

(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা) 1

Management by objectives is a continuous process.

(Write True or False)

- (c) _____ হ'ল ভৱিষ্যত কৰ্মপন্থা নিৰূপণ।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা) 1

_____ is determination of future course of action.

(Fill in the blank)

(d) মানৱ সম্পৰ্কীয় আন্দোলনৰ প্ৰধান হোতা কোন ? 1
Who is the pioneer of Human Relation
Movement?

(e) প্ৰণোদিতকৰণৰ অৰ্থ লিখা । 1
Give the meaning of motivation.

(f) নেতৃত্ব পৰিচালনাৰ _____ কাৰ্যৰ এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ
উপাদান ।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা) 1

Leadership is an important element of
the _____ function of management.

(Fill in the blank)

(g) সংগঠনৰ দুটা ধাৰণা উল্লেখ কৰা । 2
State two concepts of organization.

2. চমু টোকা লিখা (যি কোনো চাৰিটা) : 4×4=16

Write short notes on (any four) :

(a) একনায়কত্ববাদী নেতৃত্ব
Autocratic leadership

(b) পৰিচালনীয় দক্ষতা
Managerial skills

(c) উদ্দেশ্যধৰ্মী পৰিচালনা
Management by objectives

(d) বিভাগীকৰণ
Departmentation

(e) নিয়ন্ত্ৰণৰ আধুনিক কৌশলসমূহ
Modern techniques of control

(f) পৰিচালনাৰ তথ্য পদ্ধতি
Management information system

3. (a) পৰিচালনাৰ ধাৰণাবোৰ সম্পৰ্কে এটি সংক্ষিপ্ত টোকা
লিখা। 11
Write a brief note on the concepts of
management.

অথবা / Or

(b) পৰিচালনাৰ 'অৱস্থা সাপেক্ষ তত্ত্ব'ৰ এক বৰ্ণনা দাঙি
ধৰা। 11
Describe the 'contingency approach' of
management.

4. (a) পৰিচালনাৰ আৱশ্যকতাসমূহ আলোচনা কৰা। 11
Discuss the importance of planning.

অথবা / Or

(b) সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ বুলিলে কি বুজা? সিদ্ধান্ত গ্ৰহণৰ বিভিন্ন
কৌশলসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 4+7=11
What is decision making? Explain the
various techniques of decision making.

5. (a) বৈখিক আৰু কৰ্মচাৰী সংগঠনৰ সুবিধা আৰু অসুবিধাবোৰ
আলোচনা কৰা। 6+6=12
Discuss the merits and demerits of line
and staff organization.

অথবা / Or

- (b) 'পৰিচালনাৰ বিস্তৃতি' বুলিলে কি বুজা? পৰিচালনাৰ কাৰ্যকৰী বিস্তৃতিক প্ৰভাৱান্বিত কৰা উপাদানসমূহ আলোচনা কৰা। 4+8=12

What do you mean by 'span of management'? Discuss the factors which affect an effective span of management.

6. (a) প্ৰণোদন সম্বন্ধে McGregor ৰ সূত্র X আৰু সূত্র Y ৰ অভিধাৰণসমূহ ফঁহিয়াই দেখুওৱা। 11
Enumerate the assumptions of McGregor's theory X and Y about motivation.

অথবা / Or

- (b) এজন ভাল নেতাৰ গুণসমূহৰ বিষয়ে এটি টোকা লিখা। 11
Write a note on qualities of a good leader.

7. (a) নিয়ন্ত্ৰণ প্ৰক্ৰিয়াৰ বিভিন্ন পদক্ষেপসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 11
Explain the various steps of controlling process.

অথবা / Or

- (b) নিয়ন্ত্ৰণকৰণ কি? নিয়ন্ত্ৰণকৰণ আৰু পৰিকল্পনাকৰণৰ মাজত থকা সম্পৰ্কটো ব্যাখ্যা কৰা। 4+7=11
What is controlling? Explain the relationship between planning and controlling.

★ ★ ★